KALAHARI SNIPPETS

Die E-NUUSBLAD met die verlede, hede en toekoms

Sedert 2015 Uitgawe 420 6 November 2025

Runderpes en 1898 Afrikaans

Deur Gert Theart

Hoe baie het dit nie al gebeur wanneer na iets spesifiek soek, dan vind jy baie ander goed behalwe dit waarna jy eintlik soek. Wel die artikel is die produk van so 'n soektog. Die artikel staan op twee bene, deur te verwys na die verlede maar netso van toepassing op vandag.

Runderpes, was 'n dodelike veesiekte in Suid-Afrika gedurende 1896-1897. Hierdie virus het groot sosiale en ekonomiese verwoesting meegebring. In 2011 is bekend gemaak dat wêreldwyd geen teken meer van runderpes is nie. Dit was te danke aan 'n wêreldwye gesamentlike poging. Vandag is dit Bek-en-Klouseer wat wêreldwyd voorkom en voedselsekerheid onderdruk. Bek-en-Klouseer is nie so dodelik soos runderpes nie, maar die siekte het wel 'n baie groot nadelige uitwerking. Diere vrek nie sommer van die siekte nie, maar hulle verloor soveel kondisie dat dit diere se produksie beïnvloed.

As deel van die 100- jarige herdenking van Afrikaans word die gedig geplaas met dank aan die Taalmonument se museum. Die gedig het in die koerant "Ons Klyntji, Jannewari 1898, No. 1" , verskyn. Die gedig vertel van die werksaamhede van die persone wat moes toesien dat die diere nie onwettig die runderpeslyn kruis nie. Die gedig wys ook hoe Afrikaans as taal verander het sedert 1898.

Di Arme Grenswagter,

OP DI RUNDERPES LYN.

Ek is 'n wagter op di lyn ;
Na Spore kyk ek regte fyn ;
As mens of diir net owerstap,
Dan moet ek hom mos daadlik skrap.

Al kom hiir oek 'n kuiergas,
Dan word syn skoene tog gewas.
Di mensdom word net freeslik kwaad.
Mar di lawaai sal tog niks baat.

Dan saal ek mar myn rypêrd op,
En ry reg o'er di Wolwekop;
Mar ek moet net fersigtig ry,
Od doorndraad sal my stukkend sny.

Di proklamasi het gekom
Om bees te dood ek gé ni om ;
Want d' mensdom kan ons ni belet,
Ons staan almal onder di wet.

Want word ek eens gerapporteer,
Di boete sal dan ni makeer.
Ons lewe hiir is ruw en ros,
Met biltong, milipap fer kos.

Di grenslyn hiir is baing kaal,
So dat di lewe sleg betaal ;
Di ronde tente is mar koud,
Party fan ons is oek al oud.

S Venter,
Thebus, Steynsburg

Saamgestel deur Anné Pretorius:

Anné het op Marble Hall grootgeword, is 'n trotse BCom Tukkie Alumni en is vandag 'n Pretorianer. Sy en haar man, Stéfan, het met sitrus op Toitskraal geboer waar Anné die uitvoere van hul 250 ha-boerdery bestuur het. Ná die verkoop van hul eiendom spandeer sy baie tyd aan liefdadigheid en haar jarelange liefde vir skryf. Haar twee dogters, Enya (15) en Lua (13), is haar trots en bron van energie.

Sy onthou: Na my ma se skielike dood is haar lewensverhaal, wat sy destyds vir my opgeskryf het, vandag my kosbaarste erfstuk van haar. Sy het herinneringe uit haar lewe en van my en haar verhouding met my gedeel wat ek seker is ek andersins nooit sou weet nie. Met Memoires van jou moeder wil ek vir ander ma's dit maklik maak om te onthou en te skryf, want ek glo dat dit vir ander van net soveel waarde kan wees as wat dit vir my is.

Memoires van jou moeder
R450.00
Beskikbaar by u naaste Boekhandelaar of Naledi

- 'n Gepaste geskenk vir enige tyd van die jaar.
- Kunstig saamgestel, duursaam en inspirerend.
- Ne net 'n mooi geskenk nie, maar 'n kunswerk en 'n erfstuk.
- Vergemaklik die uitdagende proses om jou lewensverhaal te skryf.
- Die boek bestaan uit agt hoofstukke wat elk begin met 'n unieke, gepaste kunswerk, 'n gedig wat jou op reis neem deur jou eie lewe asook inspirasieprikkels (prompts) wat die ma sal inspireer om haar eie storie te skryf.
- Daar is twee stewige koeverte waarin die ma memorabilia soos foto's, briefies en 'n geheuestokkie ('n USB vir video's, foto's en stemboodskappe) kan plaas asook 'n wêreldkaart waarop sy haar omswerwinge kan aandui.

Memoires van jou pa
R495.00
Beskikbaar in Middel November 2025

- Die ideale Kers- en Vadersdag geskenk (21 Jun 2026)
- Daarna 'n gepaste geskenk vir enige tyd van die jaar.
- Kunstig saamgestel, duursaam en inspirerend.
- Vorm deel van 'n reeks joernale, in Afrikaans en Engels.
- Ne net 'n mooi boek nie, dis 'n kunswerk en 'n erfstuk.
- Die boek bestaan uit tien hoofstukke met gepaste digkuns en kunswerke wat pa's op reis neem – deur hul eie herinneringe.
- Daar is 'n stewige koevert waarin die pa memorabilia soos foto's, briewe en 'n usb (vir video's, foto's en stemboodskappe) kan plaas.
- Dit bevat ook geografiese kaarte waarop die pa kan aandui waar hy gewoon, gewerk en gereis het.
- Die boek sluit 'n kleiner handleiding in wat inspirasieprikkels (prompts) bevat. Die doel is om leiding te gee sonder om voorskriftelik te wees.

Geen toegang tot Boekhandelaar nie. Bestel direk, deur epos aan Naledi te stuur by tertia@naledi.co.za

FREE ENTRY
29 November 2025
Live Music
LIGGIEFEES
2025
16:00 TOT LAAT
KERSFEESLIGGIES
STALLETJIES
SLIDES
RIDES
SOULFOOD STREETFOOD
Praat jou Taal!
Ons is jou Mensel
Feitlik Familie!
DORINGDRAAD DEBEN
KONTREI- KUIERPLEK

Kalahari
Mud
Challenge
MUD, MEMORIES & MAYHEM: COME JOIN THE FUN!
Stalletjies
Kos verkope
Hindernisbane
Go Karts
10 - 17jr
R 50
2 - 9jr
R 20
18 - 99jr
R 80
6 Desember 2025
Verskillende
tydslotte beskikbaar
@ Kathu Perdeklub
KONTAK
Lisa Marie @ 083 505 1711

2025 CURRIE CUP
TROPHY TOUR
31 OCTOBER
Black Label
CURRIE CUP
GRIQUAS
SUZUKI
GRIEKWAS IS
BY KATEXAS
VANAF 14:00
KATEXAS
STEAKHOUSE
053 723 2987 | WWW.NAMAKWARI.CO.ZA

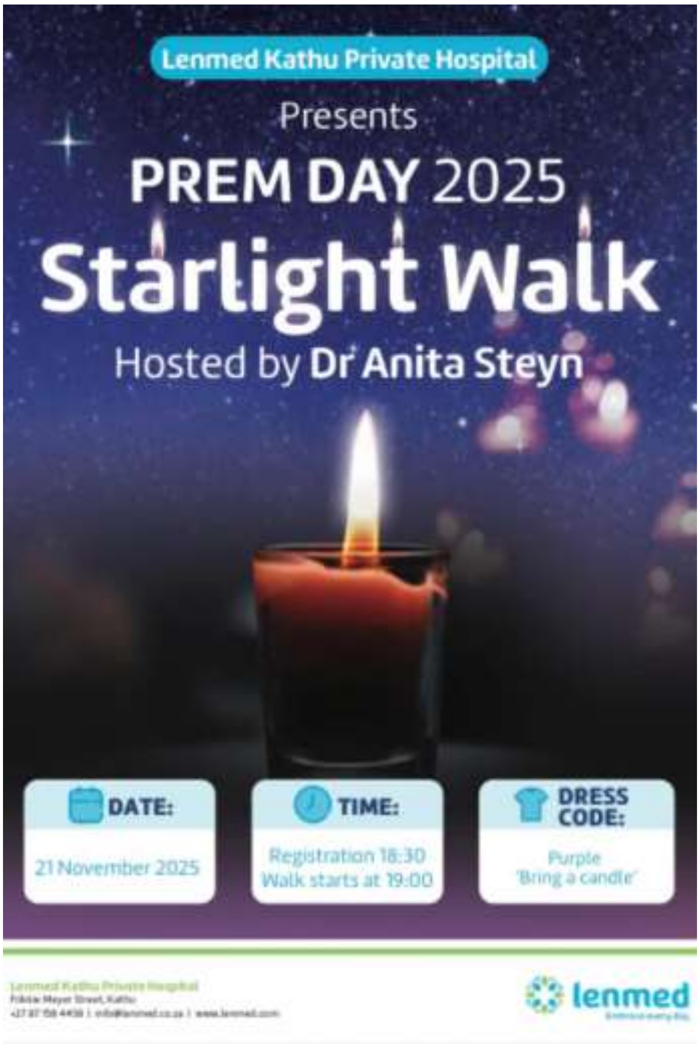
Lenmed Kathu Private Hospital
Presents
PREM DAY 2025
Starlight Walk
Hosted by Dr Anita Steyn
DATE:
21 November 2025
TIME:
Registration 18:30
Walk starts at 19:00
DRESS CODE:
Purple
'Bring a candle'
lenmed

Kersfees
BYBELUITVERKOPING
DIE BYBEL
AFRIKAANS
2020-vertaling
R250*
WAS R625
Kontak asseblief
sales@biblesociety.co.za
betrekkende afslag
60% afslag
www.bybelgenootskap.co.za
bybelgenootskap van suid-afrika

ICE AGE EXPO SA
Bloemfontein
Showgrounds Bloemskou
6th February to 8th February 2026
www.iceagesa.com

Winton Guest farm
Winton offers a unique,
rustic, true farm atmosphere
and will happily assist with the planning of all aspects
of your special occasion.
Passion, commitment and dedication
is at the core of everything we do.
We would love to meet you as a potential client
and have you leave as a friend.
Winton
• The Guest House has 3 bedrooms plus open plan room (sleeps 11) & 2 bathrooms & outside toilet & shower
• The original farm house hosts 5 bedrooms (sleeps 10) and 2 bathrooms.
• 3 Family rooms - sleeps 4,6,8 with bathrooms
• "Die Sandhuisie" is perfect for a romantic getaway. The Ideal start to a perfect honeymoon.
Weddings
Beautiful Memories
Winton offers a romantic setting for your perfect wedding
Telephone: 083 794 0375
Email: info@winton.co.za
koosvz@isat.co.za
www.winton.co.za

Soetfontein Guest Farm

Soetfontein Guest Farm is a turn of the century family-owned farm offering a traditional farm-style stay. Here guests will experience the peace and quiet of the countryside and the relaxing atmosphere, amidst the Kalahari Bushveld, the ideal location to switch off from your daily routine. Making it a memorable location for accommodation bookings, planning your perfect function or wedding.

Contact: 0828889547 / 0828084168, www.soetfontein.co.za, reservations@soetfontein.co.za

Kersfees
BYBELUITVERKOPING
DIE BYBEL
AFRIKAANS
1983-vertaling
R726*
WAS R1320
Kontak asseblief
sales@biblesociety.co.za
betrekkende afslag
45% afslag

Engo
Eternal hope • Ewige hoop • Tshepo esafeleng
PROJECT OF HOPE 2025
Stand a chance to win a Renault Kwid Climber to the value of R222 000.
Minimum of R50 donation
Closing date: 30 September 2025
Draw of winner by 31 October 2025
Tickets available online at www.engo.co.za or at any participating Engo programme.
EVOLVE
AUDIT & ADVISORY
novus
media community news
Society Lottery Scheme is registered with National Lotteries Commission (Reg No. 00427/02)

VRIENDE VAN DIE OORLOGSMUSEUM
FRIENDS OF THE WAR MUSEUM
JAARVERGADERING
Potpourri uit die Anglo-Boereoorlog
SPREKER: DR ARNOLD VAN DYK
BY DIE OORLOGSMUSEUM
8 NOVEMBER 2025
10H00
RSVP: museumvriende@gmail.com
Skakel ook beskikbaar vir aanlyn bywoning.

Eunice
30 OCT - 8 NOV 2025
EUNICE MARKET

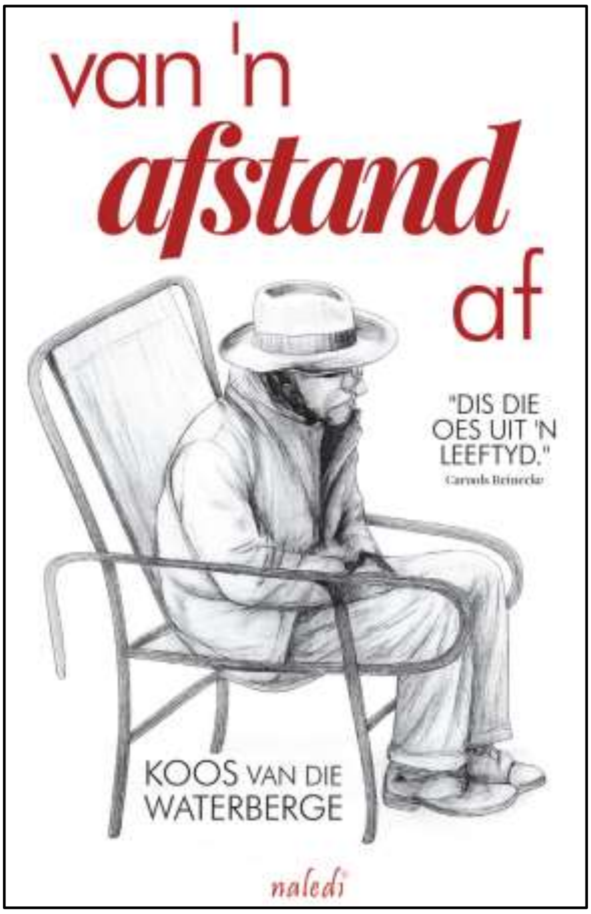

Van _ afstand af is _ versameling van memoires, verhale, sketse en vertellings as deel van _ terugskouing oor _ leeftyd. Van die skrywes is oor _ tydperk in die Afrikaanse koerante onder Koos van die Waterberge geplaas. Daar is ses afdelings: vertellings oor vriende, die gesin, musiek, _ plaas in die Waterberge, alles en nog wat, en kommentaar oor aktualiteite en politieke aangeleenthede.

Die boek bring _ boodskap oor die diverse fasette van ons bestaan: van menslikheid en medemenslikheid, humor binne ligter oomblikke, uitdagings, van die belangrikheid van persoonlike oopstelling van ander mense se interessanthede, van mooi en aangrypende momente op ons lewenspad en, natuurlik, die kompleksiteite en ernstiger sy van ons bestaan.

Geen toegang tot Boekhandelaar nie. Bestel direk, deur epos aan Naledi te stuur by tertia@naledi.co.za

Fênsie Muis is 'n soet dogtertjiemuis wat saam met Pappa Muis, Mamma Muis en Boetie Muis in hulle snoesige huisie op die plaas Braamrivier woon. Die muisgesin en hulle familie en vriende beleef allerhande avonture waarmee kinders graag identifiseer. Die stories help kinders om op kreatiewe wyse 'n uitlaatklep vir hulle emosies te vind, sodat hulle die lewe se uitdagings beter kan hanteer. Fênsie Muis het al vir honderde kinders 'n simbool van hoop in 'n stukkende wêreld geword.

Saam met interessante karaktertjies soos Ouma en Oupa Muis, tannie Poeks, tannie Kruiemuis, professor Daneel van Muississippi, Posduif, die vleimuise, Muisheks en Hillary en haar ses muisvarkies leer kinders ook oor aktuele onderwerpe soos natuurrampe en besoedeling.

Skrywer Nita Gerber Heyns het op die plaas, Braamrivier, naby Joubertina grootgeword. Nita is 'n afgetrede laerskool-onderwyseres met 32 jaar ondervinding. Sy het vanaf 1995 by Laerskool Rooihuiskraal in Centurion skoolgehou. Dit is daar waar sy die Fênsie Muis-stories begin vertel het. Syhet mettertyd besef dat die stories 'n groot impak op kinders maak en het dit begin uitbrei en aanpas om aan hulle lewensvaardighede te leer.